

دلبریہ لیتون

لطف اللہ مشعل

د کتاب ځانگړنې:

د کتاب لړليک:

د کتاب نوم: د لمر په	د لمر په لټون	سکوت
لټون	خپلي خبري	شکنجې
ليکوال: لطف الله	سرور کائنات ته	پرديس
مشعل	يو شيرين ياد	پرديسي
د چاپ کال: ۱۳۸۴ هـ ش	سا. ري. گا. ما	خيال
کال	لنډ څپيز	جفا
د چاپ چاري: د	امان الله ساهو ته	بنديز
دانش خپرندويه ټولنه _	زورواکي	گيله
پېښور	د زړه کعبه	غم ته
د چاپ شمېر: ۱۰۰۰	د کرکي کر	التجاء
ټوکه	ملي سرود	هديره
	ميخونه	نور غزليات

دلمر په لتون

ستورو دخدای په نوم راویې نبیئ
شل کاله کېږي رانه لمر ورک شوی

دا دمشعل چیغه ده مشعل دشعر مشعل په لاس کی د کم اوزیات شل کلنې اورېدې شپې پردرشل ولاړ دی او دلمر لتون کوي لمر د لوی خدای د بنکلا دکرشمویوه خلیدونکې غنچه او ستوري دکایناتو د گگریوان رنۍ تنۍ شاعر غواړي چې دلمر ترزینې گوبزې لاندې له خپلې مینې او خپل ارمان سره کیني، سلگۍ ووهي او داوښکو په سترې او کمکۍ ژبه د شل کلنې اورېدې شپې درد کیسه ورته تېره کړي لتون له کړاو په ډک دی خود درد خواږه یې ډېر دي.

دمیني او مشعوق لتون تر بل هر لتون ښکلی دی، همدې ښکلي او له درده ډک لتون له مشعل نه شاعر جوړ کړی د شاتو مچۍ دلونوله ترخو پانو خواږه شات جوړوي، شاعر له ترخوشیو خواږه شعرونه، دهغه شاعر د سندرو زور ډېر دی چې د مینې د قمچینې شنې تغمې یې پر زړه ډېرې او ژورې پرتې دي. دخوشال بابا خبره:

د خوشال اواز په ټولو کې خرگند دی
لکه غږ دویرژلي په گڼ ویر کې

زموږ په دې اورېده ویر کې مشعل هم خپل فریاد پورته کړی، چې د همدې کتاب په توري توري کې یې اوریدای شي کله یې ښه خرگند واورئ کله ناکله کیدای شي دا فریادونه تت وي دا نو مشعل گناه نه ده. دې اورېدې غمیزې پرموږ د ومره رانجه خوړلي چې آازوه موناست دي راځئ چې دمشعل دشعتر سمسورې ونې لاندې ښه ډېره دمه وکړو

په مینه په ډېر ادب.

کاروان

1382خوست د تیبو نریزې کلی

خپلې خبرې

له کله نه مې چې لیک او لوست زده کړی، له هماغه راهیسې مې د شعر لوستلو سره بیسارې مینه وه او دا مینه لا تر اوسه هم دوام لري، دهجرت په لومړیو شپو او ورځو کې چې لاد مهاجرو لپاره ښوونځي نه وو، خدای ښېلي پلار مې د پښتو او فارسي شعرونو څو کتابونه لرل او ددې لپاره چې لیک او لوست رانه هېر نه شي نوموړي کتابونه یې را باندې بیا لیکل چې له یوې خوا مې ورسره لیک خورا ښه شو خو له بلې خوا مې له شعر او شاعرۍ سره مینه دومره ډېره شوه چې کلونه وروسته مې پخپله د شعر لیکل پیل کړل.

"بلینډې" زما د شعرونو لومړۍ ټولگه ده ددې ټولگې ډېر شعرونه ما دهجرت په شپو ورځو کې لیکلي، ځکه خو به لوستونکي پکې د پردیسۍ درد من احساسات له ورايه درک کړي زه په شعر کې د جلال او جمال دواړو په شتون معتقدیم، له تغزله ډک غزل مې ډېر خوښیږي خو له آزاد شعر سره ځانگړې مینه لرم.

دمجاهد په لیسه کې زمونږ د پښتو ادبیاتو د ښوونکي شهید استاد ملنگیار او دهغوی د کشر ورور استاد اسیر الله اسیر چې زمونږ د کیمیا ښوونکي و، هڅونې، روزنې او ښوونې زه د پښتو شعر له الف او بی سره بلد کړم.

دمجاهد لیسي نه له فارغیدو سره سم مې 1991 په اوایلو کې دهېواد له وتلي او نوبتگر شاعر پیر محمد کاروان سره پیژندلو پیدا شوه، هغوی نه یواځې له ماسره د شعرونو د اصلاح په برخه کې ډېره مرسته کړې بلکې دخپل بډای ادبي کتابتون گڼ شمېر کتابونه یې زما په واک کې را کړي وو، چې ماتري ډېره گټه اخیستې.

زه له دې ټولو ښاغلو نه مننه کوم او که زما په شعرونو کې د ستاینې وړ کوم ټکی وي د همدغو ښاغلو یې بولم.

که زما دگران ملگري او تکړه لیکوال الیاس وحدت هڅونه، زیار او هاند نه وای، دا شعرونه به همداسې زما د یادښتونو په کتابچې کې ناچاپه پاتې وو. ده نه یواځې ددې شعرونو چاپولو ته هڅولی یم بلکه ددې شعرونو په کمپوز، اوډنه او چاپ ته تیارولو کې یې نه ستړي کیدونکې هلې ځلې کړي دي چې د زړه له کومې یې مننه کوم.

خپلې خبرې داستاد پسرلي په دې شعر پای ته رسوم .

خدای دې پسرلیه د پښتو غاړه پرې هسکه کړي

دغه ملغلرې مې پاللي د سیپۍ غونډې

په ټوله شاعرانه مینه

لطف الله مشعل

د دورې دویمه نیټه 1383

زاړه مکروریان، کابل

ډالۍ:

خپل عالم فاضل او ادیب پلار خدای ښېلي مولوي لعل گل طوطا خیل ته
چې د پښتو لومړی شعر مې د همدوی له مبارکې خولې اوریدلی و.

سرور کاینات "ص" ته

د سلام والی مې مه شه له تا درېغه
د وقار شمله دې خدای ساتلې نېغه
ته یو نور یې وهمه واره عالم ته
د بد خوا سترگې دې ووزه یې تبغه
دادنیا خو ستا له رویه منوره
دادنیا خو ستا له رویه بختوره
ستا پیغام وو چې ریا یې را خوره کړه
کنه هره خوا تیاره وه لر او بره

ستا ژوندون څه د نیکو سرنامه ده
ستا احوال د نېک بختیو علامه ده
تا د ژوند په معنی پوه هر یو انسان کړ
لارښوونې دې دښه ژوند برنامه ده

د بیکسو او بیوزلو مددگار وې
د خاین او د ظلم دسترگو خار وې
ته ښوونکی د ریا او د ښکلا وې
تکیه گاه د هر مومن او هر دیندار وې

د گناه پیتی په غاړه، گنهگار یم
شفاعت ته دې محشر کې انتظار یم
تر هر چا پخپل امت یې مهربانه
شکر خدایه، امتیانو کې د شمار یم

24/2/1375

تل - پښتونخوا

يو شيرين ياد

د پردېس ذهن
هر خيال کې مې،
د بيا ليدلو هيله
خه شيرينه غوندي زغلي
خه حسينه غوندي زغلي؛

ستا يادونه مې هېواده
د رنځور زړه په هر رگ کې
لکه وينه غوندي زغلي
لکه مينه غوندي

اسلاميه کالج- پيښور
18 جولايي 1993

سا، ري، گا، ما
ممتاز اورکزی ته

ورځ ټوله ستار سره
شپه د رباب تار سره
داد طبل دروند او از
خه وايي هر وار سره؟
خوږد سرپندي او از
راگ راگ شي گفتار سره
توره وړی سپينه ده
ستاله يکه زار سره
لار دي دمنصور لاره
ژوند دي له دار سره
وير دي د خلکو وير
خونښ وي تل له يار سره

زړه دې سمندر غوندي
مل وي هر کتار سره
خومره هم منزله بې
ته خيام په لار سره
بنکلي ملغلرې دې
نه تلم اشعار سره
بنکلي ملغلرې دې
نه تلم اشعار سره
زړه دې خرڅ په مينه ده
نه در هم دينار سره
تن دې شارچې کې وي
روح پاره چنار سره
ياد دې د مشعل دی مل
بې که هر ديار سره

مارچ (2000) - توره وړی، اورکزي، پښتونخوا

لنډ څپيز غزل

په ماد غم نښې دي
ستا دکرم نښې دي

ساندې او اوبنکې ژړا
زما دچم نښې دي

دارنگينۍ د فطرت
مې، دصنم نښې دي

دديدن لنډې شپې
دجام جم نښې دي

مشعله وينه کره تېل
بيا دتورتم نښې دي

تل-پښتونخوا
7/12/1995

خدای بښلی امان الله شاهر ته

ستا دیونلیک
آ، ناتمامه کیسه
لکه بسمل مرغه
نیم ژواندي پاتې
ستا دارمان ارمان ژوندون
دامیدونو غوتې
لکه دتت اسمان سپیدو کې
لالهاندي پاتې
ستا دناول
آ، نالیدلې خیرې
ستا دنظمونو
آ، خیالی انخوړگر
اوس هم له مور سره
خبرې کوي
اوس هم دتا قاغه رنگینې "سپیدی"
زمور ګوګل کې لاندې باندي پاتې
خو شاعر زړه دې
له مور ګوښې کړلې
او د بهر ه لاروي ته، ساهو
ستا له غمجن بیلتونه
ساندي پاتې

تل پښتونخوا 27/ جولایي/ 1998

زورواکي

داستبداد او زورواکي
په شپو کې
د جنگ او وير بلاوې
زما دخلکو پيرمړی
لکه خپسې خبې؛
دويجاړۍ او وړانکارۍ
دا ترهه گرې نښې
چې د پرديو په لمسونه
لکه رقاص نخيرې،
د پيغلي سولې
پر تير لکه غومبسي خبې؛
دخلکو ژوند
دخلکو اند
دخلکو وياړ ته
منتظرې سترگې،
ولسواکۍ ته په تياره درشل کې،
تلونکي ياران،
يو دوه کوترو غوندي
د خوښکاري بازانو
لومو کې، بېوسي خبې

کارته پروان-کابل
1382 د تلې لسمه

د زړه کعبه

زما د زړه د مقدسي کعبې
د تلو سو په دې ودان حرم کې
د دې بنايسته دنيا بنايسته بنا پيرو
د عقيدت نه طوافونه کول؛

او د وفا او محبت په نوم يې
د ابراهيم د نذراني په مثل
د خپل زړگي د قدر منو تکړو
په ډېر خلوص سره نذرونه کول

خو د دې تېرو ورځو شپو راهيسې
زما د زړه دغه سپېڅلې کعبه
د ازارونو او توهين موخه ده،
د ابرهه په څېر ظالم وگړي
ترې راچاپېر دي چې يې ونړوي؛

د محبت او صداقت خيالونه
او د وفا هغه محکم برچونه
چې انسانانو ته د مينې ځای دی

په خپلو شومو او ناولو هڅو
لکه د تل لپاره وشرېوي

زه انتظار يم ابا بيل مرغو ته
چې له مېنو کو په ويشتونکو گاتو
د ابراهه لښکرې تار په تار کړي؛

او زما د زړه د دې سپېڅلې کعبې
دورانو ونکو دا مغروره لښکر
د دې کعبې له وړانډو اېسار کړي

25 ډسمبر 1992

کاهي کنډو- ټل - پښتونخوا

د کرکې کر

مونږ ته د بښمن
د کرکې کر کړی دی؛
زمونږ په لارو او ورشو کې
د مرگ لومې خښې،

هېڅ نه پوهیږو
چې له کومې دي تر کومې خښې؛

زمونږ غاټول غاټول تنکي کوچنيان
چې قدم واخلي
د مرگ لومو ورته خوله پرانيستې،
دې جل وهلي، غم ځپلي او نالوستي چم کې
د ژوند درانه پيټي ته
دوی لا اوږې ورکړې نه وي
چې نا ځوانه د بښمن
ياترې نه لاس او يا پښه اخیستې؛
د غره لمن کې خوار شپونکي
له سرو دارونکو شرمخانو او لیوانو نه
نور نه ډارېږي،
اوس هغه څاري په ورشو کې
نالیدلي، ناچاودلي توكي،
هغه چې تېره ورځ يې
دده تر ټولو نازولی او پاللی پسه
له پښو وغورځاوه

اوس مینان دگودر غاږې ته
په زغرده نه ځي،
او اوس دچينې په غاږه نه وي جوړ د جونو بندار
ټول تر هیدلي دي له تلو راتلو نه،
پرون دکلي هاغه چته پېغله
چې په مالت کې يې دحسن اوازي څپرې وې
په يوه ماین وخته،
او د ماین تېرو او زهرجنو چرو
په بېرحمۍ او ناترسۍ
دهغې مخ نه د ښکلا او حسن
هغه لطيفې او وربښمينې کرښې وتورلې!!!

1373، گردیز

ملي سرود

دمحرومیت او ناهیلیو

دې کرکجن پړاو کې
مونږ له هر څه محروم یو،

ما مې د خپلې ازادۍ او سوکالیۍ په ورځ هم
د خپلو گڼو مشرانو او ښاغلو سره
دیوې لویې پرتمینې غونډې
په اوږد بهیر کې
خپل ملي سرود وانه وربدلو،

مونږ به ترڅو داسې محرومه او سو
اولا ترڅو به
داسې ورک او نامعلومه او سو

د زمري اته ویشتمه-1382
غازي شتیدیم، کابل

میځونه

په ځیگر وهي میځونه
په ټټر وهي میځونه
دا په دې چې ته پښتون یې
ستا په سر وهي میځونه
په بندیانو، اسیرانو
کله نروهي میځونه
څه د ظلم انتها ده
په بشر وهي میځونه
چا عیسی په صلیب کړی
پرې ژر، ژر وهي میځونه
د پردی کپس مرغۍ دي
په وزر وهي میځونه
ستا د پاکو وینو رنگ به
په مجمر وهي میځونه
تش حسین، حسین (رض) نعرې کړي
خو شمروهي میځونه
مشعل دوی ته بد شگون کې

په خپل وروهي ميخونه

د 1373 اوړي، شاه شهيد-کابل

سکوت

په دې ښار کې چې زه گرځم
عجيبه غونډې دستور دی
خلکو ډک دی ښار له ښکلو
خو له مينې نه خالي دی؛
ټول وگړي دي ترلي
کې، دسکو په زولنو
کله زه ورمخامخ شم
کله دوی رادمخامخ شي
ښه په مينه راته گوري
مينه ورته گورم، او په
خو مهرونه لگيدلی
د سکوت په هره خوله دي؛
راوايي نه دوی ماته څه
او نه دوی ته څه وروايم
په ځيرکو تورو سترگو
ژبه او ترلې گونگه
يو د بل تر څنگه تېر شو

مال روډ-کراچي. -1992/ 5

شکنجې

ټول نهریو خو يو تش شان شکور ته ناست يو
ددې دور د ظالمو زور ته ناست يو

پنجري نه باهر سپينې واورې اوړي
مونږه سوزو چې دزرونو اور ته ناست يو

چاوي، نوی بادشاه تک سپين لکه لمر دی
مونږ څه سپين ليدلي نه دي تور ته ناست يو

پورې د بښتې کې څه مست شازلميان خښ دي
همسفر مو وو، دهغو شور ته ناست يو

دالسيزه، دا ظلمونه به تل يادوي
نور څه نه د انسانيت پيغور ته ناست يو

دمشعل د هېواد هر رنگ او نژاده!
دا کور، کور کړئ چې ټول دغه کور ته ناست يو

د سرطان لسمه 1381
شبرغان - جوزجان

پر دېس شهيد

زما خوږې محبوبې
زه خبر شوی يم چې کله موځي
د خپل وطن په لوري
مخکې له دې چې له سر حده و اوږې
او له دې کېمپه ته د تل لپاره
لاړه شې گران وطن ته
دا ځوانيمرگ شهيد دې
يو اځې چاته پرېږدې
په دې سپېره د بښته کې
چې په کلونو به بيا
زما مزار ته څوک راونه گوري
او د خلوص او محبت په ياد به
زما د قبر په زړه لکړه

د عقيدت د شمال څوک ونه تړي
په زما گرانې پښتنې محبوبې
ته چې زما په نوم تور سر سپينوې
زه دلحد د غټو تيگولاندې
ستا د وصال په تمه شپې تېروم
هر مازيگر چې ته تر قبره راځې
او زما د قبر په زړه لکړه
د خپلې مينې د شمال وځړوي

زما په مړه وجود کې
دمحبت ساگانې وچليږي
ځان کړم راپورته چې دې ووينمه
خو دا لحد دا غټې غټې تيگې
مې دتندي سره ټکري و خوري
او په مايوس انداز کې
ببرته دقبر تل ته وغورزېږم؛
زما خوږې مېرمنې
مخکې له دې چې ته د تل لپاره
ما په دې دنېته کې يواځې پريږدې
يو واري ځان تر ما راوسوه
زما د قبر د لکړې لاندې
زما په سر باندې دانېغه شناخته
دمحبت په کانو وږيوه
بيا که ته لاره شې ورځه مېرمنې
زما غوږو کې به د شناختې دربا
دتل لپاره ازانگې خپروي

2/6/1373

کاهي کنډو - پښتونخوا

پردېسي

زه د شپې په زړه کې او سم
د رڼا، ښکلا نه لرې
چې سبا ته ورنږدې شم
نو بيا شپې شي راته سترې

تیند کونه خورم هرگام کې
هره خوا غورځم او پرځم
په يوه خوا چې لږ لږ شم
بيا راستون شم، بيا راگرځم

تور تمونه را خواره دي
رانه ورک لار او گدر دی
دمنزل تم ځای مې نشته

په ماتنگ سمه او غردی

د غمو له لاسه تنگ یم
له ژوندونه یم بېزاره
تورو شپو یمه تنگ کړی
چېرته لارلې سهاره
پر د پسی کې مې ژوندون دی
له خواږه هېواده لرې
شین لوگی رانه جگړې
وسوم زه په اور د سرې

نه د ژوند په خوږو پوی شوم
نه شوم پوی په راز د مینې
بس هر لور ته مې وحشت دی
او بهیرې هر لور وینې

خدا یه! کله به سبا شي
چې پیدا شي مشعلونه
رڼا هره خوا خوره شي
او ژوندون مو شي خوندونه

1369 د غوايي د میاشتې 21 مه نېټه،
هشنغری، پېښور

خیال

زه پوه نه ومه چې چېرته
له خپل کوره ومه تللی؛
دیو ښکلي بن په مینځ کې
د ویالې په غاړه ناست وم
د بلبلو شور ماشور وو
فضا ټوله وه رنگینه؛
د ویالې په شنو اوبو کې
زما سترگې ځیرېدلې
او د شنو اوبو څپو کې
د خیال کرښې ښکارېدلې؛

خپې ورو، ورو شوې بدلې
او ترې جوړه هنداره شوه
ماددې هندارې مينځ کې
د خپل يار خپره ليدله
چې دمينيځو خبرې
کړي له ماسره خاموشه

زه د ډېرې خوشالۍ نه
په خپل ځان نه پوهيدمه
د وصال نشه کې ډوب وم
او اوبو، ته ځير بيدمه
جانان ماسره مشغول و
په خوږو خوږو خبرو
زه هم ځير وم خپل جانان ته
چې بې واورمه خبرې
زه لامور په ديدن نه وم
لامې هېڅ ليدلي نه وو
چې چا کاني راگذار کړو
د اوبو رينيځي نسينې ته
د اوبو نسينه شوه ماته
هنداره شوه درې وړې
او د شنو اوبو څپو کې
مې ديار تصوير پناه شو

گردېز 28: وړی؟ 1372

جفا

زه منم چې ستا په زړه کې
د بل چا مينه اوسيري
او زما مظلومه مينه
ستا په زړه کې نه ځاييري؛

خير چې لارې له مانه
د بل چا د زړگي گل شوې
زه به خپل زړگي په وينو صبرومه

او د تادبې وفا مينې په ياد به
د حسرت او او اندېښنو ډېرې بلومه؛

ستا زړگي دې وي خوشاله
خير دى زه که په ژړا يم
ستا ژوندون د مبارک شي

خير که زه په واويلايم؛

دا ځواني به مې شي تېره
په آهونو، حسرتونو
د ژوندون ډېره به مړه شي
د جفا په توپانونو؛
خو دا وخت به آخر تېر شي
ستا ځواني به هم زړه شي
ستا د ادنگه نړۍ ونه به

کږه وږه وږه شي
ستا د زلفو دا ټالونه به
د سپين سپينې په څېر شي
او د ناز او اداگانو
دا فاني بازار به تېر شي؛
په بيو سه قد مونو
او ضعيفه اندامونو
به زما تر مزار راشي،

په مزار به مې وي ټولې ډېرې بلې
او د بلو ډېرې ټټه شان رڼا کې به
زما د مزار شناختې ته لږ څير شي
په شناختې به ستا بڼايسته تصوير انځور وي
او د بلو ډېرې هره پلوشه کې به
د تا تصوير ښکار يږي،
نو په هاغه وخت به پوى شي
چې زما مينه رښتيا وه!!!

بندیز

گرانہ! دمینی نوم په خوله وانه خلی
دلته د بنار په څلور لارو کې،
دمینی د بنمن
چاره په لاس ولاړ دي؛
مینه په زړه کې وژني،
او دمین په رپیدونکو شونډو،
دمینی نوم لکه ماشوم قتلوي .

-25/8/1373 شاه شهید- کابل

گیله

ماتاته مینه درکړه
زړه مې درکړو
ځان مې درکړو،
د زړه جهان مې درکړو؛
خو تا، خوږه جانانه
زما دمینی په بدل کې
ماته کرکه راکړه؛
زما د زړه د شیش محل
شیشې دې ماتې کړې
دویر په کانو؛
زما د روح د هېواد
هغه بنایسته پلازمېنه
چې د قاف له غرو به
بنا پیری، ورته په سیل راتلې؛
دې دکینې په توغندو

لکه کابل و ویشه؛
او زما د زړه د بښار
په هره څلور لار کې دې
دمینې قتلگناه جوړه کړه
میننه دمړه کړه؛ ارمانونه دستی کړل
د کینې په لمبو
زه دې د ژوند هره سیالی کې
له سیالی پاتې کړم؛
پنگ دې کړم-وران دې کړمه
افغانستان دې کړمه

غم ته

ای زما د زړه غمونو!
ای دردونو ای آهونو!
تاسو ټول مې مېلمانه یئ
د زړگي وړه حجره کې

دا حجره هم د پښتون ده
چې مېلمه پالي په مینه،
زه به هم درنه قربان کړم
د وړو کي زړگي وینه

خو؛

ای زما د زړه غمونو
ای دردونو ای آهونو!
یو منت درته کومه
دا یو سوال درته کومه،
نور مې ټول وجود کړئ خاورې
اندامونه مې ستي کړئ،
هلی، هلی، غوښې مې کړئ وچې
ویر ژړلې مې مستي کړئ؛
دا یو زړه مې ژوندی پرېږدئ
چې یادونه پکې اوسي،
ارمانونه پکې اوسي؛

دا يادونه ديو چا دي
چې له ځانه رارته گران دی
له جهان راته گران دی

21 اپریل 1994؟ جهانگیر آباد - پېښور

التجا

میرویس نیکه علیه الرحمه ته

را غلم، چې دمه شمه، ډېر سترې يم
شل کلونه کيږي توپان وړې يم
راشه په ژوندو کې مې حساب کړه بيا،
زه له هر چا پاتې يم مې مې

ستا هغه با توره قام مات مات دی ټول
وینې دی، ټپ ټپ دی او کسات دی ټول
هر چا تر خپل وسه ځورولی دی
پاتې دی، بيو سه دی، میرات دی ټول

نه يې څوک رهبر شته چې پيشوا يې شي
مشر شي، ټپونو ته دوا يې شي
لاس خلکو ته ورکړي او دخلکو شي
دوست يې شي، نیکه يې شي، بابا يې شي

ستا دور کې يو وو، ټول بناغلي وو
اوس د ځانځانۍ بنا مار خوړلي يو
څو بې کورا او اواره غلو، ډاکوانو نن
ټول پسې اخستي يو، شرلي يو

راشه پرگنې مې را بيدارې کړه
راشه دابې لارې مو په لارې کړه
راشه او، آتللی غرور راوله
راشه ولولې مو بيا سرشارې کړه

1381 د زمري اتمه،

دمیرویس نیکه (رح) مبارک زیارت، کندهار

هدیره

ددې کښمپ په بره خوا کې
یوه ښکلې هدیره ده
د خړچکې غونډۍ سر کې
دمهاجرو مقبره ده

بېرغونه پرې رپیرې
ځنې شنه دي ځنې سپین دي
دسمالونه پرې تړلي
ښه ښایسته او ښه رنگین دي

یو سکوت دی هدیره کې
نه خبرې نه چغار شته
هره خوا چپه چیتیا ده
نه مجلس شته، نه گفتار شته

کله کله هد پرې ته
دوگړو ډلې راشي
په قبرونو ودرېږي
او الله ته په دعا شي
او بیا بېرته ټول ستانه شي
دخپل ځای او کور په لوري
بیا په میاشتو او کلونو
هد پرې لور ته نه گوري

خو ددې قبرونو مینځ کې
دا یو قبر له ورا ښکاري
د شهید شناخته پرې څښه
له جنډو یې ښکلا ښکاري

زه چې دې قبره گورم

اميدونه پکې خښ دي
خه د ورارو ورارو هيلو
ارمانونه پکې خښ دي

هره ورغ چې مازيگر شي
او شفق سرخي ښکاره کړي
ددې قبر خواکې ويروى
او اسمان يې تنداره کړي

ديو تور تيکري مېرمنه
ددې قبر خواته راشي
کيني شناختې سره جوخته
او بيا ورو ورو په ژړا شي

خه د راز او نياز خبرې
کړي له ځان سره خاموشه
وي ژړا ورسره غبرکه
لکه څوک چې وي مدهوشه

بيا يو ښکلى دسماال واخلي
له جنډې يې کړي چاپيره
او دکور په لور رهي شي
له ژوندونه وي ورتېره

بس همدغه يې ژوندون دى
په غمونو کې او سپرې
به پوهېږم خه ورپېښ دي
خو ځواني يې خاورې کيږي

زه چې دغه پېښې گورم
نومې زړه قلم، قلم شي
ددې خوارو ورارو کونډو
په حالاتو مې ژوند غم شي

داد کوم ظالم له لاسه
په ولس مو دا ماتم دى
مشعلونه پکې مړه دى

د زمري اتمه 1371
د کاهي کيمپ-هنگو، پښتونخوا

غزليات

زما د زړه په کور کې، کور جوړوي
ياد دې محل څومره په زور جوړوي

په چپو شونډو دې اظهار د مينې
څه هنگامي جوړوي، شور جوړوي

زموږه شونډې، شونډې څه پيژني
دا خلک هسې پسې تور جوړوي

پېرزو بې نه شي په مونږ فصل د گل
د چم رقيب مو ځکه لور جوړوي

زما له مينې او د تاله بنسکلا
فطرت لگيا دي يو انځور جوړوي

2/10/1998 ټل، پښتونخوا

غزل

چې په غاړه کې د پروت دی د دلبر لاس
شېخه ځکه گڼې ته په دنيا بر، لاس

ابراهيم مې و بچار کړی د خيال بت دی
هېڅ تاثير ورباندې نه کا د آذر لاس

زه يو تن يم، بيلوی مې هېڅوک نه شي
که هر څو رانه څوک بېل کړي د خيبر لاس

خواره مېنه مې د دور کربلا شه

له هر خوا ورته را اوږد دی د شمږ لاس

زه مشعل یمه د مینې سیلاب وږی
کاش چې خښ مې شي د وصل په گودر لاس

22/ جولای 1994 ټل، پښتونخوا

غزل

د جانان رنگینه خیاله چې را خور شي مستانه شم
په هوښیاره هوښیاری شم بېهوشه د پوانه شم

دا څه چل را باندې وکړې، بې شرابو مې نشه کړې
هم شراب شم، هم ساقی شم، هم ساغر هم پیماڼه شم

تصور کې د جانان نه مینه ناک لاسونه تاو کړم
چې په هوش شم هېڅ څه نه وي، خپل وجود ته زولانه شم

په ژوندونې چې زما پوښتنه نه کوي دلبره
بیا یې څه کړم چې د ژوند زړه کیسه او افسانه شم

غزل چېرته، مشعل چېرته، دا دمینې څه افسون دی
ستا یادونو کې چې ډوب شم هم غزل هم ترانه شم

د 1367 کال د لیندې لسمه

مجاهد لیسې لیلیه؟ پیښور

غزل

بیادې له جنگه سترگې واړولې
که دې له ننگه سترگې واړولې

خومره بې خوده شوې څماره یاره
چې دې له بنگه سترگې واړولې

د سر او تال نغمو نشه، نشه کړې
که دې له ترنگه سترگې واړولې

دمحل هره خواد ستوري ستوري
چې مې له څنگه سترگې واپولې

كوم خوشال خان دې بيا په سترگو کې شو
چې دې اورنگه، سترگې واپولې

په ودان کلي کې به تل وې مېلمه
اوس دې له پنگه سترگې واپولې

دمشعل زړه دې څه بې درنگه يورپو
چې دې بېدرنگه سترگې واپولې

داکتوبر 15 مه 1995

تل، پښتونخوا

غزل

راشه! چې جنون پسې اخیستی يم
هجر او افسون پسې اخیستی يم

ژوند که ټول همداسې وي، ترې مرگ بڼه دی
بې له تا، ژوندون پسې اخیستی يم

نکړمه گيله چې مغل مات کړ
جهل د پښتون پسې اخیستی يم

لولم بې په مینه خو، زړگی مې خوري
داسې يو مضمون پسې اخیستی يم

راشه چې يو دوه ورځې نښې تیرې کړو
نور نو ځیگر خون پسې اخیستی يم

زاره مکروریان؟ کابل

2003/ جولای لسمه

غزل

"نغمې دي د بلبلو لور په لور د پسرلي"
زرغون تغر بیدا کې ښکاري خپور د پسرلي

گل شونڊې، چنارونه، غزلیزه ځوانی ستا
که جوړ دی په تابلو کې چا انځور د پسرلي

دنی مسته کوڅه ده، که د ماتې شپیلې غږ**
گلبن د غزلونو دی سمسور د پسرلي

آبشار وي او چغار وي د چر چنو هره خوا
پوره په ترنم وي همدا شور د پسرلي

ریدی بې گریوه چاک کړ او نیمزالي ونې شنې
مشعله! غورولی بې دی زور د پسرلي

-12 جولای- 1994 د پښتو ادبي چمن دفتر- تل

**دنی کوڅه او ماته شپیلې دمحترم محمد صدیق پسرلي د غزلونو ټولگې دي

غزلیات

غزل

جانانه خپل مې کړه، مین دې یم اغیار دې نه یم
هره خبره دې منم خو دانکار دې نه یم

ستا د آدم دونې خانکه یم په مینه پام
ازغی مې مه جوړه گل دې یمه خار دې نه یم

دهیلو ژونده که خوښی راولې، رایې وله
زما له هیچا تمه نشته، امیدوار دې نه یم

ساقی چې څه رالورې ماته په ډېرو منظور
زه بیرندی یمه، تادي کوه دوار دې نه یم

21/2/1378

تل- پښتونخوا

غزل

که هر خو دي دستم دودونه زيات شي
خدای دنه کا چي په زړه کې مې کسات شي

ستا ترخي، ترخي خبرې ماته گرانه
خوږه وړې شي، شکرې شي، نبات شي

منجاور به دي دحسن د زيارت شم
چي روا دي دديدن راته خيرات شي

غم دي داسې په زړه مات کړمه شيريني
لکه زړه کې دهو سي چي غشي مات شي

چا په سترگو کړې زما بنکليه کابله
دا زما خواني دي تاته نظرمات شي

11 مارچ 1995 ټل، پښتونخوا

غزل

ستا دښو له واره ووتمه
ځکه له هر گزاره ووتمه

چې پرې پېلې ووزخمي زړگوتي
زه له همغه تاره ووتمه

ستا دوصل په تمه گرځم خمار
مست يم له هر خماره ووتمه

د ژوند دوزخ مې دجنت په هيله
تېر کړ له هره کاره ووتمه

مشعله ژوند مې دی له هغې په وير
چې دکابل له بناره ووتمه

15- چنگاښ - 1370

غزل

دهجر شپو کې دې ښکلا لکه لمر وځلوه
گرانې تیارې دي، څه رڼا لکه لمر وځلوه
مونږه اورو نو سره روږدې یو درځو به خواله
ته دې جلوي دخپل ښایست په مجمر وځلوه
نور دې جانان نه گردنۍ او تویک دواړه واخله
نور دلښو په ځای ښکلا په سنگر وځلوه
کلونه کیږي وچکالي ده، هر څه تندې نه مري
خدايه د واورو سپین څادر په سپین غر وځلوه

توره بوږه - ننگرهار
د 1991 کال د سمبر

غزل

له جوماتونو مو منبر ورک شوی
له بتخانو نه مو آذر ورک شوی
څه د ماتم د قبیلې غږې شو
خوښۍ مو ورکې دي اختر ورک شوی
ستورو! دخدای په نوم راوې ښایئ
شل کاله کیږي رانه لمر ورک شوی
چایې کوروران کړ، څوک یې نوم ورنوي
پښتون هم برورک دی، هم لروړک شوی
خدايه! په سیمه څه تالان راگډ دی
ورشو مو ورکه شوله، غر ورک شوی
دښمن را کړی څه مو گونی گوډار
وجود مو شته دی رانه سر ورک شوی
تول یې پېرلی یو د غم په امپل
له چا زړگي، له چا ځیگر ورک شوی

د کلي ناوې له سلگونه دې څار
له تا خاوند ، له ما دلبر ورک شوی

تل ، 1998/1/25

غزل

ستا محبت ، ستا یارانہ مې ژوندون
شو حقیقت که افسانہ مې ژوندون

د لطف یوې نگاهه دواخیستمه
ځکه شو ټول عارفانہ مې ژوندون

اوس به بندیز په هنر څنگه منم
چې شو غزل او ترانه مې ژوندون

گرانہ ویر ویر ده خوله خاورې مستیم
چې درته نیکاري مستانہ مې ژوندون

که په وطنگن د سر نیندنې داووي
زما به داوي ، نذرانہ مې ژوندون

د جون لسمه 1994

تل-پښتونخوا

غزلیات

غزل

ستا دستم کیسه اوږد یزې څومره؟
زما د غم کیسه اوږد یزې څومره؟

دمینې سترگې مې شي هومره تازه
چې یې دنم کیسه اوږد یزې څومره

په هر پړاو یې تلوسه ، تلوسه
چې د صنم کیسه اوږد یزې څومره

د پیوستون ارمان مې نور هم وژني

چې د تورخم کيسه اوږد پيري څومره

د وطن مينې لږمې دروله نور
دلته د تم، کيسه اوږد پيري څومره

دلته گاونډ کې مې مسکا او خوښي
هلته د بم کيسه اوږد پيري څومره

د مشعل روح هم څومره روڼ وساته
چې د تور تم کيسه اوږد پيري څومره

1994/ جنوري لسمه

پښتو اکيډمي - پيښور پوهنتون

غزل

يادونه د جانان دي زوروي مې، زوروي مې
اورونه دهجران دي سوزوي مې، سوزوي مې

د اوبنکو سمندر مې و ساحل ته رااوچت شو
خپې يې په لږزان دي غرقوي مې، غرقوي مې

په هجر د محبوب کې مې عاقله ژړا بويه
کم عقله ناصحان دي خندوي مې، خندوي مې

په ډېرو هلو ځلو چې محبوب ته ورنږدې شم
ناترسه رقيبان دي بيلوي مې، بيلوي مې

هر څو که مې وصال ته د فراق لاره اوږده شي
فضلونه د سبحان دي رسوي مې، رسوي مې

مشعله د بقا راز لټومه په فنا کې
راغلي روښاران دي خبروي مې، خبروي مې

د مرغومي لسمه - 1367،

د مجاهد لېسې ليليه، پيښور

غزل

بیا مې له ارمان سره په جنگ یمه
مات یې کړم افغان سره په جنگ یمه

تیتیا یمه، کمزوری یم خو تاته بس
نورې دنیاګۍ ته زه ډېر دنگ یمه

مینه غواړم، زړه غواړم، جانان غواړم
زه، بس ددې درې ټکو ملنگ یمه

ته هم بنایسته یې، گلورینه یې
زه هم شازلمی یمه، لونګ یمه

خاورې! ستا له غېږې لرې لوی شومه
بیا دې هم په هر یو رنگ کې رنگ یمه

مه بوله مشعله دادتاک نشه
مست یمه، دخپلې خاورې بنگ یمه

د جون لسمه 1994

اسلامیه کالج-پېښور

غزل

د پرځې څاڅکۍ یې د گل په لمن
د پېغلې ټپک یې د اوربل په لمن

دمینې اور دې لولپه کړم داسې
لکه چې بل دی د کابل په لمن

د کلې چم کې مې لمبې بلیرې
کنه، څوک ژوند کا دمغل په لمن

په گل مټین یم، گلپوتې پالمه
څکه مې خنس وي ازغې تل په لمن

نن درفتار سره شرنګا غبرګه وه
نن د گندولې پاوړې شل په لمن

مشعل ته مینه هم یو داغ کښي دوی
خپل بي داغونه پټ دي سل په لمن

د اپریل 8 مه 1994

منصوره-لاهور

غزل

دناهیلیو نه جوړ رازیم له تدبیره وځم
زه د درد من احساس او ازیم له ضمیره وځم

د محبت د بنمنان ما په سر د دار خپروي
د تا په مینه زه تورن یم له تکبیره وځم

د خپلو خلکو تقدیر وژاړم که خپل تقدیر مې
چې د ژوندون د خوشالیو له بهیره وځم

زما په چم کې د زگیرو و له لاسه ژوند نه کیږي
د خلکو کریکو نه په تنگ شومه له ویره وځم

د پښتونخوا د بنکلا یاد وړمه له ځانه سره
چې مینگورې نه، له سواته، یا له دیره وځم

کالام-پښتونخوا

1996

غزل

یم مهاجر له کلي کډه کوم
ځکه اکثر له کلي کډه کوم

ستا د جبین له رڼا لرې ځمکه
او که دلمر له کلي کډه کوم

یو چا را وښودله لار د غذا
د سیم او زر له کلي کډه کوم

له ادب پالې سیمې "تل" ته ځمه

که دهنر له کلي کډه کوم

غواړمه خوند د سولې هم ووينم
نور نو د شر له کلي کډه کوم

د جون لسمه 1992

تل-پښتونخوا